

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра прикладної психології та логопедії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

О.В.Ревуцька

«30» серпня 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ ЛОГОПЕДИЧНОЇ
В КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАКЛАДАХ
ТА ЛОГОПУНКТАХ (ВИРОБНИЧА)**

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: **016 Спеціальна освіта**

Освітньо-професійна програма: **Логопедія. Спеціальна психологія**

Освітній ступінь: **бакалавр**

форма навчання: **денна, заочна**

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма практики «Логопедична в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробнича)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта, розроблена на основі положень «Про проведення практики студентів Бердянського державного педагогічного університету», «Про організацію освітньої діяльності в БДПУ», «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у БДПУ», «Про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті», «Про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті», наскрізної програми практики, 16 с.

Розробники: Ганна ЛОПАТІНА, Олена РЕВУЦЬКА, Євгенія ЛИНДІНА, Наталія АНАСТАСОВА, Ганна МИЦІК.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної психології та логопедії

Протокол від «30» серпня 2019 року № 2

Завідувач кафедри
прикладної психології та логопедії

_____ (підпис)

(Олена РЕВУЦЬКА)
(прізвище та ім'я)

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

(Ганна ЛОПАТІНА)
(прізвище та ім'я)

«30»серпня 2019 року

ВСТУП

Практика логопедична в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробнича) у цілеспрямованому процесі професійної підготовки майбутнього вчителя-логопеда є ланкою, яка поєднує теоретичне навчання у закладі вищої освіти і самостійну роботу в навчально-реабілітаційних центрах та логопунктах.

Практика логопедична в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробнича) тісно пов'язана зі змістом дисциплін професійної та практичної підготовки, тому під час практики створюються умови для реалізації засвоєних фахових знань у практичному процесі відповідних закладів, що дає змогу розвинути у здобувачів не лише уміння, але й сформувати основні навички корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку. Під час практики здобувачі вищої освіти глибше засвоюють теоретичні положення, які отримали у процесі навчання; знайомляться з організацією діяльності в навчально-реабілітаційному центрі, закладів дошкільної та загальної середньої освіти, за якими закріплюється логопедичний пункт: особливостями прийому дітей та їх зарахування до навчально-реабілітаційного центру та логопункту, режимом роботи, формами організації освітнього процесу, забезпечення системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу дітей із складними порушеннями з урахуванням стану їх здоров'я, зокрема, особливостей психофізичного розвитку; специфікою побудови корекційно-розвиткової роботи з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) тощо.

Своєрідність цієї практики полягає у тому, що здобувачі вищої освіти практично знайомляться з навчально-реабілітаційними центрами та закладами дошкільної та загальної середньої освіти, за яким закріплюється логопедичні пункти, у яких виховуються і навчаються діти з порушеннями мовленнєвого розвитку; з роботою вчителя-логопеда, всього педагогічного та медичного персоналу. За період практики здобувачі вищої освіти відвідують корекційно-розвиткові заняття (уроки) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення), відповідно до видів порушень, виховні заходи. Вони повинні: працювати над виготовленням наочних посібників, необхідних для освітнього процесу, організувати дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, з порушеннями мовленнєвого розвитку до різних форм діяльності, допомагати спеціалістам у проведенні індивідуальної та мікрогрупової роботи, в організації корекційно-розвиткових занять (уроків), консультативної допомоги батькам дітей тощо.

Практика логопедична в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробнича) триває впродовж *4 тижнів – для денної форми навчання та 2 тижнів – заочної*. Вона охоплює всі напрями діяльності вчителя-логопеда. Під час її проведення здобувачі вищої освіти виступають у ролі вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога, що дозволяє їм творчо включатись в освітній процес та корекційно-розвиткову роботу.

Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри прикладної психології та логопедії. Практична діяльність здобувачі вищої освіти здійснюється за індивідуальним планом (*додаток А*), який розробляється кожним здобувачі вищої освіти перед практикою і затверджується викладачем кафедри, відповідальним за її проведення. Хід і результати роботи фіксуються у щоденнику педагогічної практики. Після проходження практики організується її обговорення спільно з керівником практики.

МЕТА ПРАКТИКИ: формування професійних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; ознайомлення з профілактичною, пропедевтичною, корекційно-розвитковою роботою з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку, оптимальними умовами, формами і методами навчання з урахуванням освітніх потреб вихованців/учнів навчально-реабілітаційних центрів та логопунктів.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

– закріпити та поглибити теоретичні знання з дисциплін професійної та практичної підготовки під час вирішення навчально-виховних та науково-методичних завдань з

урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку, соціально-психологічних особливостей груп цих дітей та конкретних психолого-педагогічних ситуацій;

- ознайомитись з нормативно-правовими документами, які регламентують роботу навчально-реабілітаційних центрів та логопунктів; відбором дітей з різними порушеннями у навчально-реабілітаційні центри (зарахування на заняття до вчителя-логопеда логопункту); здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку, проводити з ними корекційно-розвиткову роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу;

- сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку; здійснювати професійну діяльність;

- ознайомитись з основними видами діяльності вчителя-логопеда, визначити зв'язок з іншими учасниками освітнього процесу, принципи ведення документації, форми звітності тощо; з діагностичними програмами та методиками вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, технологіями логопедичного обстеження та впливу; провести обстеження (з веденням протоколу) мовленнєвих і немовленнєвих функцій дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;

- відвідати та проаналізувати виховні заходи у навчально-реабілітаційних центрах (закладах дошкільної та загальної середньої освіти, за яким закріплюється логопункт) для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку;

- розроблення та проведення корекційно-розвиткових занять (уроків), виховних заходів; виготовлення наочного та роздаткового матеріалу;

- надання практичної допомоги вчителям-логопедам у роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Практика логопедична в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробнича) має на меті формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких компетентностей згідно з вимогами освітньої програми:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК-5. Міжособистісна взаємодія. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; співпраці, групової та кооперативної діяльності, роботи в команді; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.	ПРН-5. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання проблемних та конфліктних ситуацій у професійній діяльності та обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
ЗК-6. Адаптивна. Здатність до адаптації в корекційно-розвитковому середовищі та продуктивної дії в нових ситуаціях.	ПРН-6. Здатний здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, планувати та реалізовувати корекційно-розвиткову роботу з ними на основі диференційованого та індивідуального підходу; оцінювати отримані результати.
ФК-7. Медико-біологічна компетентність. Здатність до застосування медико-біологічних знань і практичних умінь; оцінки структури дефекту; потенційних можливостей розвитку особистості, клініко-фізіологічних особливостей та закономірностей фізичного і психічного розвитку дітей при різних психофізичних порушеннях, зокрема, порушеннях мовленнєвого розвитку.	ПРН-3. Володіє сучасними методами діагностики, організації та проведення психолого-педагогічного вивчення дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку.
ФК-8. Корекційно-зорієнтована компетентність. Здатність здійснювати профілактичну,	ПРН-4. Здатний до застосування в освітньому процесі сучасних методик,

<p>пропедевтичну, корекційно-розвиткову роботу з дітьми з психофізичними порушеннями незалежно від типу закладу і форми організації освітньо-виховної діяльності. Здатність організувати дитячий колектив в інклюзивному освітньому середовищі; здійснювати комплексний психолого-педагогічний та соціальний супровід дітей.</p>	<p>корекційно-педагогічних технологій та технічних засобів навчання для забезпечення якості володіння навчальними досягненнями.</p>
--	---

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

1. Розробити індивідуальний план роботи та затвердити його у керівника практики.
2. Систематично відвідувати заняття та інші навчально-виховні заходи і активно включатись в освітній процес навчально-реабілітаційного центру та закладів дошкільної та загальної середньої освіти, за якими закріплюється логопедичний пункт.
3. Здобувач вищої освіти повинен бути у навчально-реабілітаційному центрі/логопункті кожен день не менше 6 годин. Зобов'язаний своєчасно виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики.
4. У період практики практикант повинен проявляти цікавість до обраної професії, любов до дітей, демонструвати високі особистісні якості, бути прикладом (проявляти організованість, дисциплінованість, педагогічний такт).
5. Під час проходження практики він повинен вести щоденник, в якому чітко і якомога повніше фіксувати результати спостереження за дітьми, запис навчально-виховних заходів, які проводяться педагогічним колективом закладу, індивідуальних занять, цікавих і нетрадиційних форм роботи, які використовуються в закладі, поведінки педагогів під час проведення корекційно-розвиткових занять (уроків) та інших заходів тощо.
7. Здобувач вищої освіти підпорядковується внутрішньому режиму навчально-реабілітаційного центру/закладу дошкільної та загальної середньої освіти, за якими закріплюється логопедичний пункт, де він проходить практику; розпорядженням адміністрації закладів та керівника практики. У випадку невиконання вимог, які ставляться перед практикантом, він може бути позбавленим права проходження практики і вона йому не зараховується.
8. Під час виставлення оцінки за проходження практики береться до уваги характеристика з місця її проходження, в якій висвітлюється ставлення майбутнього педагога до своїх обов'язків, вміння спілкуватись і налагоджувати контакти з дітьми, рівень знання методики проведення корекційно-розвиткових занять (уроків) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) та виховних заходів. При виставленні оцінки враховується рівень підготовки звітної документації, її якісні характеристики.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики охоплює всі напрями діяльності вчителя-логопеда. Під час її проведення практиканти виконують професійні обов'язки вчителя-логопеда навчально-реабілітаційного центру та логопункту, який закріплюється за закладом дошкільної та загальної середньої освіти.

У процесі проходження цієї практики студенти набувають професійних компетентностей, визначають мету і спрямованість корекційно-розвиткової роботи відповідно до рівня мовленнєвого, інтелектуального та емоційно-вольового розвитку дітей, знайомляться зі стратегією освітнього процесу спеціальних закладів освіти та логопунктів, з особливостями використання засобів корекції, організаційних форм і методів навчання, аналізують та узагальнюють їх.

1-й етап – підготовчий. На настановчій конференції аналізуються особливості проходження даного виду практики, проводиться індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти з метою розкриття специфіки проходження практики у навчально-реабілітаційному центрі/закладах дошкільної та загальної середньої освіти, за якими закріплюється логопедичний пункт. Характеризуються мета, зміст, завдання педагогічної практики, надаються чіткі вказівки щодо оформлення звітної документації. Здобувачі вищої освіти одержують консультації

керівника практики з приводу організації індивідуальної роботи здобувача вищої освіти, відбувається розподіл за базами практик.

2-й етап – основний. Він дає змогу упродовж 4-х (для денної форми навчання)/2-х (для заочної форми навчання) тижнів виконати завдання практики, ознайомитись зі структурою навчально-реабілітаційного центру/логопункту, з контингентом вихованців/учнів, з документацією школи (класу/групи), включатись в освітній процес і спостерігати за діяльністю вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, вихователя та психолога, вчителя; за поведінковими проявами дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку під час занять; самостійно провести корекційно-розвиткові заняття (уроки) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення), виховні заходи.

3-й етап – заключний, передбачає підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовка звіту, отримання заліку.

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ДЕННОЇ форми навчання:

I- тиждень:

– знайомство з адміністрацією навчально-реабілітаційного центру/закладу дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом та спеціалістами інших галузей;

– бесіда з керівником навчально-реабілітаційного центру/закладу дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, його заступниками про особливості організації роботи закладів освіти; характеристика їх колективу, контингенту дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема порушень мовленнєвого розвитку; кваліфікація спеціалістів, які працюють в даних закладах, стан матеріально-технічної бази, наявність пристосованих приміщень, характеристика режимних моментів тощо;

– бесіда з вчителем-логопедом, вихователем/вчителями про особливості організації різних видів діяльності з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку; про організацію методичної роботи з батьками дітей;

– знайомство з кабінетом вчителя-логопеда, його оснащенням;

– вивчення особових справ дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку;

– бесіда з вчителем-логопедом про особливості розвитку мовлення вихованців/учнів закладів;

– бесіда з медичним персоналом закладів для вивчення особливості медичного обслуговування вихованців/учнів;

– вивчення планів корекційно-розвиткової та виховної роботи; спостереження за освітнім процесом у навчально-реабілітаційному центрі/закладі дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, групі/класі; за організацією режимних моментів;

– знайомство з вихованцями, відбір та розподіл дітей на підгрупи та індивідуальні корекційно-розвиткові заняття/уроки; бесіда з педагогами закладів про специфіку організації та проведення корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення).

II-III тиждень:

– знайомство з індивідуальним плануванням корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) вчителя-логопеда, з організацією навчання, ігрової діяльності дітей, дозвілля тощо;

– ознайомлення з основною документацією вчителя-логопеда;

– відвідування і конспектування корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) вчителя-логопеда;

– аналіз виховних та корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);

– вивчення заохочень і покарань, які використовуються на заняттях/уроках;

- надання практичної допомоги вчителю-логопеду у підготовці до корекційно-розвиткових занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників тощо) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- самостійне проведення обстеження мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями психофізичного розвитку;
- самостійна розробка плану індивідуальної корекційно-розвиткової роботи з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- визначення спільно з вчителем-логопедом тем для проведення пробних корекційно-розвиткових занять (уроків) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- аналіз календарного плану корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- складання планів-конспектів корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення пробних корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- аналіз пробних корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- виготовлення дидактичного матеріалу до корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення консультативної роботи з вихователями та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори);
- участь у виховних заходах;
- визначення теми контрольного відкритого виховного заходу;

IV тиждень:

- проведення залікових корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення контрольного відкритого виховного заходу;
- оформлення звітної документації;
- підведення підсумків практики;
- підготовка до звітної конференції.

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ЗАОЧНОЇ форми навчання:

I- тиждень:

- знайомство з адміністрацією навчально-реабілітаційного центру/закладу дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом та спеціалістами інших галузей;
- бесіда з керівником навчально-реабілітаційного центру/закладу дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, його заступниками про особливості організації роботи закладів освіти; характеристика їх колективу, контингенту дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема порушень мовленнєвого розвитку; кваліфікація спеціалістів, які працюють в даних закладах, стан матеріально-технічної бази, наявність пристосованих приміщень, характеристика режимних моментів тощо;
- бесіда з вчителем-логопедом, вихователем/вчителями про особливості організації різних видів діяльності з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку; про організацію методичної роботи з батьками дітей;
- знайомство з кабінетом вчителя-логопеда, його оснащенням;
- вивчення особових справ дітей з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку;
- бесіда з вчителем-логопедом про особливості розвитку мовлення вихованців/учнів закладів;

- бесіда з медичним персоналом закладів для вивчення особливості медичного обслуговування вихованців/учнів;
- вивчення планів корекційно-розвиткової та виховної роботи; спостереження за освітнім процесом у навчально-реабілітаційному центрі/закладі дошкільної або загальної середньої освіти, за яким закріплювався логопункт, групі/класі; за організацією режимних моментів;
- знайомство з вихованцями, відбір та розподіл дітей на підгрупи та індивідуальні корекційно-розвиткові заняття/уроки; бесіда з педагогами закладів про специфіку організації та проведення корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення).

II тиждень:

- знайомство з індивідуальним плануванням корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) вчителя-логопеда, з організацією навчання, ігрової діяльності дітей, дозвілля тощо;
- ознайомлення з основною документацією вчителя-логопеда;
- відвідування і конспектування корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) вчителя-логопеда;
- аналіз виховних та корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- вивчення заохочень і покарань, які використовуються в на заняттях/уроках;
- надання практичної допомоги вчителю-логопеду у підготовці до корекційно-розвиткових занять (виготовлення роздаткового матеріалу, наочних посібників тощо) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- самостійне проведення обстеження мовленнєвого розвитку дітей із порушеннями психофізичного розвитку;
- самостійна розробка плану індивідуальної корекційно-розвиткової роботи з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- визначення спільно з вчителем-логопедом тем для проведення пробних корекційно-розвиткових занять (уроків) з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- аналіз календарного плану корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- складання планів-конспектів корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення пробних корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- аналіз пробних корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- виготовлення дидактичного матеріалу до корекційно-розвиткових занять з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення консультативної роботи з вихователями та батьками (індивідуальні та групові консультації, батьківські збори);
- участь у виховних заходах;
- визначення теми контрольного відкритого виховного заходу;
- проведення залікових корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);
- проведення контрольного відкритого виховного заходу;
- оформлення звітної документації;
- підведення підсумків практики;
- підготовка до звітної конференції.

ВИД ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ: диференційований залік

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Після закінчення практики здобувач вищої освіти здає керівнику практики такі матеріали практики:

1. Характеристика здобувача вищої освіти з аналізом та оцінкою виконаної роботи з підписом керівника закладу, завірена печаткою.

2. Щоденник практики, в якому містяться щоденні записи відвіданих корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення), виховних заходів, аналізи контрольних та пробних занять/уроків своїх та інших практикантів, відвіданих індивідуальних занять/уроків з корекційно-розвиткової роботи, яка проводилася в закладі освіти (вимоги до ведення щоденника подані у *додатку Б*).

3. Розгорнутий аналіз трьох корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення), проведені іншими практикантами або вчителем-логопедом (додаток В).

4. Розгорнутий аналіз п'ятьох план-конспектів (два – індивідуальних і три підгрупових) контрольних корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення), зокрема з використаними наочними, роздатковими матеріалами, підписаних вчителем-дефектологом (додаток В).

5. Розгорнутий план-конспект проведеного виховного заходу (додаток Г).

6. Мовленнєві картки на дві дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку, з якими проводились індивідуальні заняття (*додаток Д*).

7. Наочні посібники до корекційно-розвиткових занять, виховних заходів (методична скарбничка).

8. Звіт про проходження практики з коротким самоаналізом (*додаток Е*).

9. Проведення ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ з фото звітом.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підведення підсумків практики логопедичної в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробничої) проводиться на підсумковій конференції. Оцінка з практики складає оформлення корекційно-розвиткових занять/уроків з розвитку мовлення (формування вимови і мовлення) і виховних заходів, участь здобувача вищої освіти у роботі з дітьми під час проходження практики, відгуки педагогічного колективу про діяльність практикантів.

У процесі проходження практики здійснюється щоденний і підсумковий контроль та облік роботи здобувачів вищої освіти. Матеріали практики подаються протягом наступного тижня після повернення здобувачів вищої освіти з практики. Оцінка виставляється з урахуванням якості виконання завдань, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості, самостійності, систематичності роботи, творчого підходу тощо, відгуку педагогічного колективу навчально-реабілітаційного центру та закладів дошкільної та загальної середньої освіти, за якими закріплюється логопедичний пункт про: роботу здобувача вищої освіти, якості та правильності оформлення звітної документації, рівня володіння основними методами і прийомами подачі матеріалу дітям з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, порушеннями мовленнєвого розвитку.

Критеріями оцінки результатів практики здобувачів вищої освіти виступають:

– рівень теоретичної підготовки практиканта, осмислення ними своєї діяльності (її мети, завдань, змісту, методики);

– рівень професійної спрямованості педагогічної діяльності майбутніх педагогів, їхньої соціальної активності (гуманне ставлення до дітей, активність, відповідальність, цікавість до майбутньої професії, творче ставлення до роботи);

– рівень сформованості компетентностей (знань, умінь, навичок та здатностей).

Оцінювання практики логопедичної в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробничої) відбувається з урахуванням складності та вагомості кожного окремого завдання. В зв'язку з цим оцінюються:

Сума балів за	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
---------------	-------------------------------	-----------------------

всі види навчальної діяльності	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко І. В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / за ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. Київ: ДІА, 2019. 148 с.
2. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник для ВНЗ / Суми: Університетська книга, 2018. 302 с.
3. Коваль, Л. В. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного ДНЗ: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Симоненко О. І., 2018. 100 с.
4. Компанець, Н. М. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Симоненко О. І., 2018. 68 с.
5. Коваль Л. В., Компанець Н. М., Квітка Н. О., Лапін А. В., Луценко І. В. Особлива дитина в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний комплект. Київ: ФОП Симоненко О. І., 2018. 380 с.
6. Компанець Н. М. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Симоненко О. І., 2018. 68 с.
7. Лопатіна Г.О. Навчально-методичний комплекс «Наскрізна програма практика» фахової підготовки студентів спеціальності 6.010105 Корекційна освіта (логопедія), 7.0101010501 Корекційна освіта (логопедія), 8.01010501 Корекційна освіта. Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2016. 56 с.
8. Лопатіна Г. О. Логопедичний масаж та гімнастика: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 214 с.
9. Лопатіна Г. Методика навчання діалогічного мовлення дітей молодшого дошкільного віку: монографія. Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2014. 254 с.
10. Ночовка В. І., Головка В. А., Тимошук О. М. Організація інклюзивного навчання в школі Київ: Шкільний світ, 2014.
11. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навчальний посібник / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 338 с.
12. Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1 - 4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з важкими порушеннями мовлення: «Корекція мовлення», «Корекція розвитку» / За ред. Данілавичуте Е. А., Колупасової А. А., Трофименко Л. І., Рібцун Ю. В. Чернівці: Букрек, 2017. 152 с.
13. Ревуцька О. В., Линдіна Є. Ю. Технології логопедичного обстеження: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 250 с.

14. Ревуцька О. Теорія та методика виховання дітей з вадами мовлення : навч посібн. для студ. напряму підготовки 6.010105 Корекційна освіта. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. 240 с.
15. Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. Харків: Основа, 2013.
16. Степанова О. А. Организация логопедической работы в ДОУ. Москва : Сфера, 2007. 112 с.
17. Формування інформаційно-освітнього середовища навчання старшокласників на основі технологій електронних соціальних мереж : монографія / наук. ред. О. П. Пінчук. Київ : Педагогічна думка, 2018. 160 с.
18. Цибуляк Н. Психологічний супровід професійної діяльності спеціального педагога : навч.-метод. Пос. Бердянськ : БДПУ, 2018. 216 с.
19. Четверікова, Н. В. Інклюзивний клас у школі. Психолого-педагогічні аспекти роботи педагогів. Київ : Шкільний світ, 2018. 136 с.

ДОДАТКИ

Додаток А.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
керівник педпрактики
від кафедри _____
« ____ » _____ 20__ року

Індивідуальний план роботи

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти _____ курсу, _____ СО групи факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету на період проходження практики логопедичної в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробничої) з _____ до _____ року.
Навчально-виховна робота проводиться в _____

(зміст індивідуального плану)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання

Додаток Б.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА

ЩОДЕННИК

з практики логопедичної в корекційно-реабілітаційних закладах та логопунктах (виробничої) здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти _____ курсу _____ СО групи _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Практика проводиться з « _____ » по « _____ » 20 ____ року
Керівник практики _____
Директор закладу _____
Вчитель-логопед _____
Адреса закладу _____

***Щоденник містить:

Розклад занять, режим дня.
Список вихованців/учнів.

Індивідуальний план практики (по тижнях).
 Відомості про заклад, про роботу з батьками, про гурткову роботу.
 Конспекти всіх відвіданих корекційно-розвиткових занять, виховних заходів.
 Розгорнуті плани-конспекти проведених корекційно-розвиткових занять.
 Конспекти аналізу корекційно-розвиткових занять інших практикантів.
 Результати вивчення особових справ вихованців.
 Розгорнутий план-конспект виховного заходу.

Додаток В.

ОРІЄНТОВАНА СХЕМА АНАЛІЗУ ЗАНЯТТЯ

1. *Дата, час.*
2. *Кількість дітей, присутніх на занятті/уроці, їх вік.*
3. *Тема та мета корекційно-розвиткового заняття.*
4. *Підготовка до корекційно-розвиткового заняття:* аналіз плану-конспекту (відповідність змісту заняття програмним вимогам вікової групи/класу та рівню підготовленості вихованців; точність і повнота формування завдань; виховний та розвиваючий вплив даного програмного матеріалу).
5. *Організація заняття та його технічне забезпечення.*
6. *Проведення заняття:*
 - рішення завдань навчання та закріплення вмінь і навичок;
 - добір методів і прийомів, їх різноманітність, доцільність, відповідність завданням корекційно-розвиткового заняття, віковим можливостям, етапу навчання, характеру вправ.
7. *Діяльність дітей:*
 - міра організованості та дисциплінованості групи;
 - взаємовідношення між дітьми;
 - прояв активності, уваги, ініціативи, наполегливості;
 - самопочуття та настроїв.
8. *Діяльність вчителя-логопеда:*
 - характер спілкування з дітьми;
 - доступність, емоційність, лаконічність та якість показу і пояснення вправ;
 - уміння бачити всю групу/клас, контролювати стан та поведінку вихованців/учнів;
 - уміння володіти голосом, емоційність, характер проведення корекційно-розвиткового заняття (впевнено – невпевнено).
9. *Загальна оцінка корекційно-розвиткового заняття.*
10. *Висновки та поради щодо виправлення недоліків та удосконалення методики проведення заняття.*

Схема аналізу заняття

Етапи заняття, їх тривалість	Методи та прийоми, що використовуються на занятті	Поведінка та мовлення дітей	Позитивні риси заняття	Недоліки та їх причини	Пропозиції та рекомендації щодо поліпшення

ОРІЄНТОВНА СХЕМА АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

1. *Загальні відомості про виховний захід (група, рік навчання, місце проведення).*
2. *Тема і мета виховного заходу.*
3. *Форма проведення (свято, зустріч, екскурсія та ін.).*
4. *Актуальність виховного заходу та його відповідність потребам та інтересам вихованців/учнів, рівню їх розвитку, віковим та психофізичним особливостям.*
5. *Попередня підготовка до заходу :*
 - залучення до його підготовки дітей.
 - наявність та якість плану проведення заходу.
 - підготовка наочних посібників до заходу.
6. *Проведення заходу :*
 - дохідливість і переконливість розкриття теми та змісту заходу;
 - врахування вікових особливостей дітей та їх інтересу;
 - доцільність і ефективність застосованих методів виховання під час проведення заходу, забезпечення організаційної чіткості, емоційності у його проведенні;
 - участь дітей у проведенні заходу, їх поведінка, увага, інтерес, дисципліна;
 - ефективність використання обладнання: наочних посібників, технічних засобів тощо.
 - підсумки проведеного виховного заходу;
 - етика поведінки практиканта (уміння викликати інтерес, активізувати дітей; тон, педагогічний такт, зовнішній вигляд, культура мовлення, міміка, жести).
7. *Загальні висновки про захід:*
 - виховна цінність заходу;
 - методичні помилки та недоліки у підготовці та проведенні виховного заходу, їх причини та шляхи усунення.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ОБСТЕЖЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ ТА НЕМОВЛЕННЄВИХ ПРОЦЕСІВ ДИТИНИ (МОВЛЕННЄВА КАРТКА)

1. Загальні відомості. Прізвище. Ім'я. По-батькові. Дата народження. Чи відвідував заклади освіти. В яких класах (групах) і скільки.
2. Вивчення анамнестичних даних (тобто отримання інформації про період внутрішньоутробного розвитку дитини (чи були хвороби матері, отруєння, травми та ін.), період пологів (асфіксія, травми, захворювання плода та ін.) і розвиток дитини після народження (травми, вірусні захворювання та ін.) до трьох років, час появи гуління, лепету, перших слів і локомоторних навичок (перших рухових функцій) дитини), які можна отримати зі слів батьків та даних медичної карти дитини.
3. Вивчення висновків медичних фахівців (отоларинголог, окуліст, невропатолог, психоневролог, психіатр, педіатр).
4. Обстеження психічних процесів (сприймання, пам'ять, увага, мислення).
5. Обстеження немовленнєвих процесів: моторних функцій (загальної, дрібної, артикуляційної) праксису, гнозису.
6. Обстеження будови артикуляційного апарату, дихальної, голосоутворювальної і темпоритмічної сторони мовлення.
7. Дослідження звуковимови та складової структури слова.

8. Дослідження фонематичних процесів (сприймання, аналіз, синтез, уявлення).
9. Дослідження стану словникового запасу.
10. Дослідження стану граматичної будови.
11. Дослідження стану розвитку зв'язного мовлення.

Додаток Е.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

(титильна сторінка звіту має такий вигляд)

ЗВІТ

Здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
_____ курсу, _____ СО групи,
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Спеціальності: 016 Спеціальна освіта.

(прізвище, ім'я та по батькові)

про проходження практики логопедичної в корекційно-реабілітаційних закладах та
логопунктах (виробничої)

Місце проходження практики: _____

Керівник практики: _____

*****Схема звіту практиканта

I. Навчальна робота.

1. Загальні відомості про місце та час проходження практики.
2. Відвідування корекційно-розвиткових занять:
 - а) вчителя-логопеда;
 - б) інших спеціалістів.
3. Проведення корекційно-розвиткових занять самим здобувачем вищої освіти:
 - а) кількість проведених корекційно-розвиткових занять, їх критична оцінка:
 - чи вдалось провести корекційно-розвиткові заняття (якщо ні, вказати причину);
 - труднощі, які виникли при плануванні, у підготовці та в процесі проведення корекційно-розвиткового заняття або частини його, яким чином були подолані;
 - б) засоби, що використовувались для активізації діяльності вихованців на корекційно-розвитковому занятті;
 - в) які навчальні посібники виготовив, оцінка їх та роль цих посібників на корекційно-розвитковому занятті.
4. Індивідуальна та диференційована робота з вихованцями/учнями, її результати.
5. Виховна робота, її зміст (тематика та форми проведення заходів, їх кількість та ін.).
6. Виготовлення наочності.
7. Труднощі у виконанні завдань педпрактики, шляхи їх подолання.
8. Оволодіння уміннями та навичками проведення корекційно-розвиткової роботи.
9. Загальні висновки про корекційно-розвиткову роботу.

II. Виховна робота.

1. Група, за якою закріплений здобувач вищої освіти.

2. Спостереження за роботою вчителя-логопеда, відвідування проведених ним виховних заходів (загальні враження).
3. Відвідування виховних заходів, проведених іншими здобувачами (кількість, їх короткий аналіз).
4. Зміст роботи, проведеної здобувачем як помічником вчителя-логопеда:
 - а) вивчення колективу групи/класу та окремих вихованців/учнів;
 - б) тема залікового виховного заходу;
 - в) індивідуальна робота з дітьми;
 - д) робота з батьками вихованців.
5. Труднощі у підготовці і проведенні виховних заходів.
6. Ознайомлення із системою виховної роботи у закладах освіти.
7. Оволодіння вміннями та навичками організації і проведення виховної роботи.
8. Загальні висновки про виховну роботу.

III. Методична робота.

1. Участь у роботі педагогічних рад, методичних секцій та об'єднань.
2. Ознайомлення з документацією та планами роботи спеціального закладу освіти (вказати конкретно).
3. Вивчення досвіду роботи вчителя-логопеда.
4. Ознайомлення з психолого-педагогічною та методичною літературою під час практики.

IV. Науково-дослідницька робота.

1. Тема науково-дослідної роботи; вивчена література з теми; опис спостережень, експериментів, анкетувань за темою дослідження.
2. Теми виступів на методичних семінарах.
3. Банк педагогічного досвіду.

V. Висновки.

1. Що дала педпрактика здобувачу вищої освіти.
2. Позитивне в організації та проведенні практики.
3. Виявлені недоліки (конкретно які) та шляхи їх подолання.
4. Пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.